

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ

BAĞIL DEĞERLENDİRME SİSTEMİ YÖNERGESİ

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönergenin amacı, Celal Bayar Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğine uygun olarak Celal Bayar Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında yürütülen programlarda uygulanan bağıl değerlendirme sistemi esaslarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu yönerge, Celal Bayar Üniversitesinde bağıl değerlendirme uygulanmasına karar verilen fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında (Yabancı Dil Hazırlık Sınıfları hariç) öğrencilerin başarı durumlarının değerlendirilmesine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu yönerge, Celal Bayar Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Bağıl değerlendirme sistemi (BDS): Öğrencinin bir dersteki başarısının aynı derse kayıtlı diğer öğrencilerin başarı düzeylerine göre değerlendirilmesini,
- b) Bağıl değerlendirmeye katma limiti (BDKL): İstatistiksel değerlendirmeye dâhil edilecek başarı notlarının 100 puan üzerinden alt sınırını,
- c) Başarı katsayısı: Harfli başarı notunun 0,00 ile 4,00 aralığındaki karşılığını,
- d) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Ham Başarı notu: 100 puan üzerinden, öğrencinin bir dersine ilişkin yarıyıl/yıl içi değerlendirmesi ve final veya bütünleme sınavı notundan hesaplanan ağırlıklı notu,
- e) Ham Başarı notu alt limiti (BNAL): Bir dersten veya uygulamadan başarılı olmak için gerekli ham başarı notu alt sınır değerini,
- f) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Yarıyıl/yıl sonu (final veya bütünleme) sınavı alt limiti (YSSL): Bir dersten veya uygulamadan başarılı olmak için gerekli final veya bütünleme sınavı notu alt sınır değerini,
- g) Doğrudan dönüşüm sistemi (DDS): Öğrencinin bir dersteki ham başarı notunun belirli bir ölçüğe göre harfli başarı notuna çevrilerek başarısının değerlendirilmesini,
- h) Harfli başarı notu: Ham Başarı notunun değerlendirme yöntemlerinden birine göre elde edilen harfli gösterim şeklini,
- i) Rektör: Celal Bayar Üniversitesi Rektörünü,
- j) Senato: Celal Bayar Üniversitesi Senatosunu, ifade eder.

Yarıyıl/yıl içi değerlendirmesi

MADDE 5 – (1) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Her bir yarıyıl/yıl içi değerlendirme aracı (ara sınav, ödev, proje, laboratuvar, uygulama ve diğer çalışmalar) 100 puan üzerinden notlandırılır. Bu değerlendirme araçlarının notlandırılmasında herhangi bir başarı değerlendirme yöntemi (BDS, DDS vb.) kullanılmaz ve harfli başarı notu verilmez. Harfli başarı notu verme işlemi, final ve bütünleme sınavı dâhil tüm değerlendirme araçları notlandırıldıktan sonra gerçekleştirilir.

Yarıyıl/yıl sonu sınavı

MADDE 6 – (1) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Yarıyıl/yıl sonunda yapılan final ve bütünleme sınavlarıdır. 100 puan üzerinden notlandırılır.

(2) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Final ve bütünleme sınavının ham başarı notuna katkısı fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarında Birim Kurulları tarafından en az %40 en çok %60 olacak şekilde belirlenir.

(3) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Bağlı değerlendirme sistemi uygulanan durumlarda; final veya bütünleme sınavından 100 puan üzerinden YSSL'nin altında not alan öğrenciler başarısız sayılırlar

Ham başarı notu

MADDE 7 – (1) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Ham başarı notu; yarıyıl/yıl içi değerlendirmesi ve final veya bütünleme sınavı notlarından hesaplanır. Bu hesaplamada, kayıt yenileme döneminden önce ilan edilen ders planı esas alınarak öğrencinin her bir değerlendirme aracından aldığı not, ilgili değerlendirme aracının ham başarı notuna katkı oranı (ağırlığı) ile çarpılarak toplanır ve hesaplama sonucu tamsayıya yuvarlanır. Yuvarlama işlemi; virgülden sonraki ilk hane, beşten küçükse birler basamağı değiştirilmeden; beş veya beşten büyükse, birler basamağı bir artırılacak şekilde yapılır.

Başarı değerlendirme yöntemi

MADDE 8 – (1) 100 üzerinden hesaplanmış olan ham başarı notunun harfli başarı notuna dönüştürülmesidir.

(2) Başarı değerlendirmede bağlı değerlendirme sistemi (BDS) esas alınır.

(3) Staj, dönem projesi, bitirme projesi, bitirme tezi, seminer dersi ve benzeri derslerde bağlı değerlendirme sistemi kullanılmaz.

Doğrudan dönüşüm sistemi (DDS)

MADDE 9 – (1) Bağlı değerlendirme uygulanmayan derslerde, 100'lük ham başarı notunu harfli başarı notuna çevirirken kullanılacak doğrudan dönüşüm sistemi aşağıdaki Tablo 1 'de yer almaktadır.

Tablo 1: Doğrudan Dönüşüm Sistemi

Ham Başarı Notu Aralığı	Harfli Başarı Notu	Başarı Katsayısı	
90 – 100	AA	4,00	Pekiyi
85 – 89	BA	3,50	İyi-Pekiyi
80 – 84	BB	3,00	İyi
75 – 79	CB	2,50	Orta-İyi
70 – 74	CC	2,00	Orta
65 – 69	DC	1,50	Orta-Geçer
60 – 64	DD	1,00	Geçer
50 – 59	FD	0,50	Başarısız
0 – 49	FF	0,00	Başarısız
60 – 100	G	0,00	Yeterli (başarılı)
0 – 59	K	0,00	Yetersiz (başarısız)

Bağıl değerlendirme sistemi (BDS) ve adımları

MADDE 10 – (1) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Bağıl değerlendirmeye esas olacak; YSSL 45, BNAL 40 ve BDKL 20 olarak kullanılır.

(2) (Değişiklik:Senato 15.02.2013/03) Derse devam koşulunu sağlayan, final veya bütünleme sınavına giren ve BDKL değerini aşan öğrenci sayısına bağlı olarak, BDS’de ham başarı notunun harfli başarı notuna dönüştürülmesinde iki yöntem kullanılır. Bu koşulları sağlayan öğrenci sayısı 20 ve üzerinde ise bu Yönergenin 11 inci maddesi; öğrenci sayısı 20’den az ise 13 üncü maddesi esas alınır.

(3) Devamsız öğrencilere doğrudan DZ notu verilir. Derse devam ve uygulama ile ilgili koşulları yerine getirerek o dersin yarıyıl/yıl sonu sınavına girme hakkı olduğu halde sınavına girmeyen öğrencilere ise doğrudan FF notu verilir. Her iki durumdaki öğrencilerin notları, bağıl değerlendirme hesaplamaları dışında tutulur.

(4) Derse devam koşulunu sağlayan öğrencilerin başarı notları hesaplanır. Başarı notları, BDKL’nin altında kalan öğrencilere doğrudan FF notu verilir. Bu durumdaki öğrencilerin notları, bağıl değerlendirme hesaplamaları dışında tutulur.

(5) (Değişiklik:Senato 27.07.2012/03) Bütünleme sınav notunun başarı puanına katkısı final sınavı ile aynıdır. Final sınavında kullanılan bağıl parametreleri bütünleme sınavı için de kullanılır. Ancak bütünleme sınav ortalamasının final sınavı ortalamasından yüksek olması durumunda bağıl değerlendirme ayrıca yapılır.

MADDE 11 - (1) (Değişiklik:Senato 15.02.2013/03) BDKL koşulunu sağlayan öğrenci sayısının 20 ve üzeri olduğu durumlarda bağıl değerlendirme yapabilmek için aşağıdaki adımlar izlenir.

(2) Öğrencilerin 100 puan üzerinden hesaplanmış olan başarı notları kullanılarak sınıf ortalaması aşağıdaki eşitliğe göre bulunur ve virgülden sonra iki haneye yuvarlanır. Yuvarlama işlemi; virgülden sonraki üçüncü hane, beşten küçükse virgülden sonraki ikinci hane değiştirilmeden; virgülden sonraki üçüncü hane beş veya beşten büyükse, virgülden sonraki ikinci hane bir artırılacak şekilde yapılır. Sınıf ortalaması; bir sınıftaki bağıl değerlendirmeye katılmaya hak kazanan öğrencilerin başarı notlarının aritmetik ortalamasıdır.

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$\bar{X}$ = Sınıf ortalaması

X = Bir öğrencinin başarı notu

N = Hesaplamaya katılan öğrenci sayısı

(3) Standart sapma aşağıda verilen eşitliğe göre hesaplanır ve virgülden sonra iki haneye yuvarlanır. Standart sapma; bir sınıftaki notların sınıf ortalamasına göre gösterdiği dağılımı belirten bir ölçüdür.

$$s = \frac{1}{N} \sqrt{N \sum X^2 - (\sum X)^2}$$

s = Standart sapma

X = Bir öğrencinin başarı notu

N = Hesaplamaya katılan öğrenci sayısı

(4) Her öğrencinin T-skoru aşağıdaki eşitliğe göre, virgülden sonra iki haneye yuvarlanarak, hesaplanır.

$$T = 10 \times \left(\frac{X - \bar{X}}{s} \right) + 50 = 10z + 50$$

$\bar{X}$ = Sınıf ortalaması

X = Bir öğrencinin başarı notu

s = Standart sapma

z = Standart skor

(5) Her öğrencinin T-skoruna göre harfli başarı notu Tablo 2 yardımıyla, sınıf düzeyine karşılık gelen T-skoru alt sınır değerleri gözetilerek belirlenir.

a) Sınıf düzeyinin belirlenmesi; bir sınıfın düzeyi, o sınıfın ortalamasının Tablo 2’de hangi aralığa düştüğüne göre belirlenir. Tablo 2’ye göre herhangi bir sınıfın başarı düzeyi, üstün başarıdan kötüye kadar sekiz farklı kategoriden birine karşılık gelmektedir.

b) Başarı notları, BNAL altında kalan öğrencilere, T-skorları ne olursa olsun FF notu verilir ve bu öğrenciler o dersten doğrudan başarısız sayılırlar.

c) (Değişiklik: Senato 27.07.2012/03) Final veya bütünleme sınavından, YSSL altında not alan öğrencilere doğrudan FF notu verilir. Ancak, bu öğrencilerin başarı notları sınıf ortalaması ve standart sapma hesaplamasına katılır.

d) Tablo 2 kullanılarak sınıfın düzeyine göre tablonun hangi satırındaki değerlerin uygulanması gerektiği saptanır ve aldığı T-skoruna göre her öğrenciye tablodaki sınır değerleri gözetilerek T-skoru sınırlarına göre bağlı notu verilir.

Tablo 2. Bağlı Değerlendirme Tablosu

Sınıf Ortalaması			Sınıf Düzeyi	Bağlı notların T skor cinsinden sınır değerleri									
				FF	FD	DD	DC	CC	CB	BB	BA	AA	
				0,00	0,50	1,00	1,50	2,00	2,50	3,00	3,50	4,00	
80,00	<X<=	100,00	Üstün Başarı	- ∞	22,00	27,00	32,00	37,00	42,00	47,00	52,00	57,00	
70,00	<X<=	80,00	Mükemmel	- ∞	24,00	29,00	34,00	39,00	44,00	49,00	54,00	59,00	
62,50	<X<=	70,00	Pekiyi	- ∞	26,00	31,00	36,00	41,00	46,00	51,00	56,00	61,00	
57,50	<X<=	62,50	İyi	- ∞	28,00	33,00	38,00	43,00	48,00	53,00	58,00	63,00	
52,50	<X<=	57,50	Ortanın Üstü	- ∞	30,00	35,00	40,00	45,00	50,00	55,00	60,00	65,00	
47,50	<X<=	52,50	Orta	- ∞	32,00	37,00	42,00	47,00	52,00	57,00	62,00	67,00	
42,50	<X<=	47,50	Zayıf	- ∞	34,00	39,00	44,00	49,00	54,00	59,00	64,00	69,00	
0,00	<X<=	42,50	Kötü	- ∞	36,00	41,00	46,00	51,00	56,00	61,00	66,00	71,00	

MADDE 12 - (Mülga: Senato15.02.2013/03)

MADDE 13 - (1) (Değişiklik: Senato 15.02.2013/03) BDKL koşulunu sağlayan öğrenci sayısının 19 ve altında olduğu durumlarda öğretim elemanı harf notunu kendisi belirler.

(2) (Ek: Senato 29.05.2014/06) Öğretim elemanı istediği takdirde öğrenci sayısına bakılmaksızın BDS sisteminin harf notu aralıklarında değişiklik yapma yetkisine sahiptir. Ancak harf not aralıklarını belirlerken bu yönergenin 10.maddesinde belirtilen YSSL, BNAL, BDKL limitlerine uymak zorundadır.

Diğer Hususlar

MADDE 14 – (1) (Değişiklik: Senato 15.02.2013/03) Ek sınavlara katılan öğrencilerin harfli başarı notunu öğretim elemanı kendisi belirler.

(2) (Değişiklik: Senato 13.01.2012/02) Bağlı değerlendirmeye tabi tutulan öğrencilerde, ham başarı notu dikkate alınarak doğrudan dönüşüm yöntemiyle hesaplanan harf notları bağlı değerlendirme yöntemiyle hesaplanan harf notlarından yüksek ise doğrudan dönüşüm yöntemiyle hesaplanan harf notu geçerli olur.

(3) İlan edilen ham başarı notlarına itiraz, ilgili yönetmelik hükümlerine göre sonuçlandırılır. İtiraz sonucunda, ham başarı notunun değişmesi halinde, ilgili öğrencinin harfli başarı notu yeni ham başarı notunun ilgili dersin ilan edilen başarı notları ile karşılaştırılması yoluyla, ilgili öğretim elemanınca yeniden belirlenir ve ilan edilir. Ayrıca, Lisansüstü Bilimsel Hazırlık Programı öğrencilerinin ve Değişim Programları ile Üniversitemize gelip ilgili Önlisans/Lisans programlarından ders alan öğrencilerin, harfli başarı notları söz konusu dersi alan kayıtlı öğrencilerin ham başarı notları ile karşılaştırma yoluyla ilgili öğretim elemanınca belirlenerek ilan edilir.

Yürürlük

MADDE 15 - (1)(Değişiklik: Senato 15.02.2013/03) Bu Yönerge Senato tarafından kabul edildiği taktirde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 - (1) Bu Yönergeyi Celal Bayar Üniversitesi Rektörü yürütür.

Bu Yönerge; Üniversite Senatosunun 08.09.2011 tarih ve 2011/09-II sayılı kararı ile kabul edilmiştir.